

jo den udtrykkelige Bestemmelse, at alle de Brug, der er oprettede i Henhold til Loven af 1917, skal have Adgang til Tillægslaan netop under Hensyn til, at de er kommet til at arbejde under særlig vanskelige Vilkaar. Det bestemmes, at medens Brug, der er oprettede inden 1917, kan faa et Tillægslaan, der er saa stort som Forskellen mellem det Laanebeløb, de tidligere har opnaaet, og 9,000 Kr., skal Brug, der er oprettede efter 1917, kunne faa et samlet Laanebeløb af indtil 12,000 Kr. Der er altsaa taget det Hensyn, som det ærede Medlem med megen Føje ønsker respekteret, men det er taget paa den Maade, at Loven af 1917 er sat som Skel, hvilket jeg tror er rigtigt, thi i de to første Krigs-aar og ligeledes i 1916 var Omkostningerne ved at oprette nye Brug ikke saa overordentlig store; det var først i 1917 og Aarene derefter, at det for Alvor blev dyrt at bygge og at erhverve Besætning og Inventar. Derfor er det de Brug, som er oprettede efter 1917, som faar en Særfordel. Der sker ikke andet med Hensyn til dette Spørgsmaal om Tillægslaan, end hvad Rigsdagen vedtog i 1917; Gyldigheden af de Bestemmelser, som gjaldt for Brug oprettede indtil da, forlænges blot. Men der gøres altsaa den Tilføjelse, at Brug, som er oprettede efter 1917, skal have Adgang til Tillægslaan, der kan føre det samlede Laanebeløb op til 12,000 Kr., og jeg haaber, det ærede Medlem vil være tilfreds med den Ordning, der her er truffet, jeg synes ikke, der vil være Grund til at give de Brug, der er oprettede i 1915 og 1916, en Særstilling, som Rigsdagen ikke fandt Anledning til at give den i 1917.

Det ærede 2det Medlem for 2den Kreds (Jeppesen) var meget tilfreds med Bestemmelsen i § 7, som han kaldte en Forbedring af det oprindelige Lovforslag. Jeg er ogsaa meget tilfreds med denne Ændring, skønt jeg ikke tillægger den saa stor Betydning, som det ærede Medlem gør. Det ærede Medlem mente, der var saa mange Eksempler paa, at det er de første Brugere, der tager Fordelen. Det er nu ikke de første Brugere under Krigen, der har taget Fordelen; de har snarere været de daarligt stillede. Det ærede Medlem har, forekommer det mig, en Tilbøjelighed til at tage lidt maskinmæssigt paa hele dette Spørgsmaal, men det er jo dog levende altsammen. Naar de Mennesker sidder paa deres Jord, har de, som jeg sagde, en Risiko, men de har ogsaa en Chance, saadan er nu en Gang Livet, og den Bestræbelse, som det ærede Med-

lem udfolder for at tage Spillet ud af Tilværelsen og lægge det over paa Statskassen, kan være meget formaalstjenlig i og for sig, men den kan ikke gennemføres. Det hører nu en Gang med til Tilværelsen, at der er et saadant Spil, at det kan gaa baade op og ned, og jeg tror ikke, det er saa uheldigt. Jeg forstaaer meget godt den Jordbruger, der ønsker at sidde paa sit eget, enten det saa gaar op eller ned for ham, i Stedet for at blive sat paa Statsjord, hvor han aldrig ved, hvad han kommer til at betale i Renter, eller om hans Forbedring af Jorden bliver takseret til sin Tid. Men jeg har altsaa ikke haft nogen Indvending at gøre mod Indførelsen af Bestemmelsen i § 7 om, at ved Salg af Ejendomme inden 10 Aars Forløb skal Statens Tilskud tilbagebetales, omend jeg rigtignok ikke tror, den faar nogen større Betydning, thi Grunden til, at man skrider til det direkte Tilskud er jo den, at et i Dag oprettet Brug vil koste 5—6 000 Kr. mere end de bestaaende. Man kan jo ogsaa i Dag i fri Handel købe Husmandsbrug, og de har en vis Pris, men skal jeg oprette et Brug fra nyt, købe Jorden, som ikke er særlig dyr, opføre Bygninger, hvad der derimod er overordentlig dyrt, købe Besætning og Inventar og sætte det altsammen i Stand, saa bliver dette nye Brug en 5—6 000 Kr. dyrere end et Brug, som købes i den frie Handel. Det, som Statsmyndighederne da siger, er dette: vi ønsker, at der ogsaa i denne Periode skal oprettes nye Brug, selv om vi meget godt ved, at det koster Beløb, som er tabte i selve Oprettelsesøjeblikket, Beløb, som ikke er nogen Gave til disse nye Brugere; men en Gave til Staten selv, fordi den foretrækker at faa oprettet nye Brug paa Landet i Stedet for at faa flere nye Hjem i Byerne. Derfor giver Statskassen altsaa disse 5—6 000 Kr., saa at Bruget med det samme er nedskrevet med dette Beløb. Om det saa gaar op eller ned i Fremtiden, skal jeg ikke give mig til at spaa om. I Virkeligheden tror jeg altsaa ikke, denne Bestemmelse faar nogen større Betydning, men skade kan den heller ikke i større Udstrækning, og derfor har jeg ikke modsat mig den.

Jeg skal endnu en Gang takke alle fire Ordførere for det Tilsagn, de har givet om hurtig Fremme af Sagen. Dens Gennemførelse vil sikkert blive hilst med Tilfredshed, ikke mindst fordi der herved bliver skabt Mulighed for, hvad der ikke har været muligt i en Aarrække, at Udstykningsen af Jord paa det gamle tilvante